

'Kurum Kültürünün Oluşturulması Acil Bir İhtiyaç'

Prof. Dr. Nihat Erdoğan, “Kamu yönetiminde ahlaki davranışların yaygınlaşması için adalet, şeffaflık ve hesap verilebilirlik gibi değerlere dair kültürel altyapı ve kurum kültürünün oluşturulması acil bir ihtiyaçtır.” dedi. - 03.11.2018

Türkiye İş Ahlakı Zirvesi Düzenleme Heyeti Başkanı Prof. Dr. Nihat Erdoğan, kamu yönetiminde ahlaki davranışların yaygınlaşması için adalet, şeffaflık ve hesap verilebilirlik gibi değerlere dair kültürel altyapı ve kurum kültürünün oluşturulmasının acil bir ihtiyaç olduğunu belirterek, “Ülkemizde son dönemde yaptığımız yönetim sistemi tercihi ile yeni bir alana doğru gitmeye başladık. Önemli bir tercihte bulunduk. Ülkemizdeki bu yönetim sistemine geçişin kamuda iş ahlakı altyapısı oluşturmak için önemli bir imkan doğuracağını düşünüyor ve umut ediyoruz.” dedi.

Türkiye İktisadi Girişim ve İş Ahlakı Derneği (İGİAD) tarafından Haliç Kongre Merkezi'nde “Kamuda İş Ahlakı” temasıyla düzenlenen “Türkiye İş Ahlakı Zirvesi”nin 3'üncüsü başladı.

Prof. Dr. Erdoğan, açılıшта yaptığı konuşmada, kamu görevlilerinin, kamunun verdiği yetkileri kullanan, kamu adına ve yararına hizmet sunan kişiler olduğunu söyledi.

Kamu görevlilerinin, görevlerini yürütürken, hukuki, kurumsal, mesleki ilke ve kurallara uygun davranmak durumunda olduğuna işaret eden Erdoğan, “Kamu görevi belli bir amaç için kullanılmak üzere kamu görevlilerine verilmiş bir emanet, konuyu böyle değerlendiriyoruz. Bu bağlamda başta siyasetçiler olmak üzere politika yapımcılarının, kamu politikalarının oluşturulmasında iş ahlakı ile ilgili konu ve düzenlemeleri öncelikli olarak öne almalarını ve bu konuya hassasiyet göstermelerini arzu ve temenni ediyoruz.” diye konuştu.

Kamu personelinin işe alımı ve yükseltilmesinin liyakata, yasasına göre olması

gerektiğine dikkati çeken Erdoğan, şöyle devam etti:

“Buradaki temel düşüncemiz; liyakat sözel bir olgu değil, bir sistemdir. Dolayısıyla çok önemseydiğimiz liyakatın, değer nasıl yapısal bir sistem haline getirilebileceği temel mesele olarak önümüzde duruyor. Bunu sağladığımız ölçüde belki de burada bir iyileşme sağlanabilecek. Kamuda çalışan insanların çalışma koşulları, oradaki görevlerin yeniden gözden geçirilmesi, üstlerindeki sorumluluğa uygun çalışma koşullarının, özlüğün sağlanması gerektiğini düşünüyoruz. Bazı görevlerdeki çok yüksek sorumluluğun karşısı olan özlüğün olmaması çok ciddi bir risk olarak önümüzde duruyor. Bu anlamda iyileşme yapmaya ihtiyaç var. Kamuda çalışan görevliler ve yöneticiler iş ahlakına uymak zorundalar. Fakat temel düzeyde olmak yerine yaptırımların da olması, aykırı davranışları yaptırımla karşılamak gerektiğini vurgulamak istiyorum.”

Türkiye’de gelecek dönemde üzerinde durulması önemli olan bir hususun kurumsal etkinliğin ve verimliliğin artırılması olduğunu vurgulayan Erdoğan, “Hızlı, etkin ve verimli bir kamu hizmeti sunumu pek çok ahlaki sorunu da ortadan kaldıracak diye düşünüyoruz. Burada gecikme, aksaklık ve kalite düşüklüğünün aslında kamudaki ahlakla ilgili sorunların sebeplerinden olduğunu düşünüyoruz. İş ve işlemlerin hızlanması, düzenlenmesi kurumsal hale getirilmesi ciddi bir iyileşme sağlayacak diye umuyoruz. Bunu da yapısal olarak, sistematik olarak gerçekleştirmek durumundayız.” diye konuştu.

Erdoğan, kamu hizmetlerinden yararlanan vatandaşlara da iş düştüğünü belirterek, şunları söyledi:

“Uygun olmayan istek ve taleplerimizle kamu yöneticilerine giderek onları zor durumda bırakmama sorumluluğumuz var. Kamuda iş ahlakının oluşması için siyasi irade, yasal düzenlemeler, hesap verme mekanizmaları, örgütsel yapı, davranış kuralları, çalışma koşulları, mesleki sosyalizasyon süreçleri, sivil toplum ve medyanın rol ve sorumlulukları bulunmaktadır. Kamu yönetiminde ahlaki davranışların yaygınlaşması için adalet, şeffaflık ve hesap verilebilirlik gibi değerlere dair kültürel altyapı ve kurum kültürünün oluşturulması acil bir ihtiyaçtır. Ülkemizde son dönemde yaptığımız yönetim sistemi tercihi ile yeni bir alana doğru gitmeye başladık. Önemli bir tercihte bulunduk. Ülkemizdeki bu yönetim sistemine geçişin kamuda iş ahlakı altyapısı oluşturmak için önemli bir imkan doğuracağını düşünüyor ve umut ediyoruz.”

“Ahlakın yegane ölçüsü, kıymeti değerdir”

Eski Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Mehmet Görmez de, iş ve meslek ahlakını bir masal ve meseli üzerinden anlatmak istediğini dile getirerek, şöyle devam etti:

“Arılar Masalı'nın yazarı 18. yüzyılda yaşamış, küresel kapitalizmin 'homo economicus' insan tipine zemin hazırlayan, ilham veren Hollanda asıllı İngiliz yazar ve düşünür Bernard Mendeveille'dir. Arılar Meseli'nin sahibi ise mekarim-i ahlakı tamamlamak üzere gönderilen Sevgili Peygamberimiz Hazreti Muhammed'dir. Arılar Masalı'nda dünya ve ülkeler birer arı kovanına, insanlar da bu kovanında iş bölümü yapmış arılara benzetilir. Kovan adlı ülkede, başlangıçta her şey çok güzeldir. Tüm arılar bir zenginlik ve refah içindedir. Kovan ülkesi en parlak, en müreffeh dönemlerinden birini yaşamaktadır. Ticaret ve endüstri alabildiğine gelişmiş, bilim ve sanatlar inanılmaz biçimde ileri bir duruma gelmiştir. Her tarafta bir hareket, bir canlılık göze çarpmaktadır. Ancak bir süre sonra bu bolluk ve refah ortamı bozulur, her şey bir kaosa ve kabusa dönüşür. Peki ne oldu da işler kötüye gitti? Masala göre işlerin ters yüz olmasının, bu büyük kaosu ve kabusu en büyük sebebi, ülke sakinlerinin yani arıların dürüst ve ahlaklı olmaya karar vermiş olmalarıdır. Refah ve bolluktan sonra başlayan kriz ve sefaletin yegane sebebi arıların erdemli ve fedakar olmaya karar vermeleridir. Gelelim Arılar Meseli'ne. Bir hadis-i şeriflerinde Sevgili Peygamberimiz gerçek müminleri arılara benzetir ve şöyle buyurur: 'Nefsim elinde olan Allah'a and olsun ki; gerçek müminlerin misali bal arılarının misali gibidir. Onlar sadece temiz ve helal olanı yerler, sadece temiz ve helal olanı üretirler. Onlar helal ve temiz olanı elde etmek, helal ve temiz olanı üretmek için her yere konarlar fakat tabiattan hiçbir şeyi kırmazlar ve hiçbir şeyi bozmazlar.”

Görmez, masalın günümüzde “küresel piyasanın gerçeği” ve “kapitalizmin ruhu” olduğunu aktararak, “Ahlakın hayat bulduğu iki büyük alan vardır: İdare ve siyaset ile iş ve ticaret. Elbette ahlakın sergileneceği yer cami ve mabet değil ya da sadece cami ve mabet değil, çarşı ve pazardır. Sadece ibadet yeri değil iş yeridir. İş yerini ibadet yerine dönüştürecek olan ise ahlaktır. Sadakatin, samimiyyetin, doğruluğun, ahde vefanın, emanete riayetinin, salih amelin sergileneceği yer iş ve ticaret alanıdır, yani pazar ve piyasadır.” diye konuştu.

Bugün bu piyasaya direnecek tek gücün İslam olduğuna işaret eden Görmez, sözlerini şöyle tamamladı:

“Sözlerimi, konuşmamın başında Kur'an-ı Kerimden okuduğum Beled Suresi'nin ilk ayetlerinin verdiği mesajla bitirmek istiyorum. Yüce Rabbimiz, Hazreti Peygamber'in içinde yaşadığı mukaddes beldeye, anneye, babaya ve çocuğa kalem ederek, insanı bir kebed yani bir zorluk ve sıkıntı içinde yarattığını ifade buyuruyor. Kebedin yani bütün zorluk ve sıkıntıların yeryüzünde iki sebebi vardır. Birisi, yani fevkinde, üstünde hiçbir kudret tanımayan güç tutkusu, diğeri deyiğin yığın servet harcamayı marifet zanneden tüketim tutkusudur.”

“Her işi tabandan başlayarak yukarıya doğru düzeltmemiz gerekmektedir”

İGİAD Başkanı Ayhan Karahan, zirveye ilişkin şu bilgileri paylaştı:

“İGİAD olarak 3.'sünü gerçekleştirdiğimiz zirvenin birincisinin konusu eğitim, ikincisinin konusu üretimde iş ahlakıydı. Bugünkü zirvemizin teması ise 'kamuda iş ahlakı'. Biz hayatı bir bütün olarak düşünüyoruz, birlikte hayatı paylaşıyoruz. Hayatı özel ve kamu sektörü olarak ayırmıyoruz. Birbiriyle irtibat içinde olan bir süreci birlikte yaşıyoruz. Kamudaki uygulamaların toplumu ne derece etkilediği, toplumda barışık bir hizmet sürecinin olup olmadığını ancak bu zirvelerle ortaya koymaya çalışıyoruz.

Kamudaki iş ahlakı eksikliğinin daha çok tavandansa tabandan kaynaklandığını yapmış olduğumuz araştırmalarda gözlemliyoruz. Her işi öncesinde tabandan başlayarak yukarıya doğru düzeltmemiz gerekmektedir. Zirvemizin birinci ve ikinci oturumunda özellikle 'iş ahlakı uygulamalarında kamuda ne tür tedbirler alınmalıdır? Uygulamalar ne şekilde olmalıdır? Altyapı eksikleri nelerdir? Bunun örnekleri nasıl gerçekleşiyor?' konularını akademisyenlerimiz değerlendirip çözüm önerisi olarak toplumun önüne çıkaracaklar.”

Açılış konuşmaların ardından başlayan oturumlarda, “Kamu Yönetiminde İş Ahlakı Altyapısı Oluşturmak” ve “Kamu Yönetiminde İş Ahlakı Uygulamalarını Geliştirmek” başlıklı oturumlar yapıldı.

Zirveye, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, İstanbul Ticaret Odası Genel Sekreteri Nihat Alayoğlu, İstanbul Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Cüneyt Yüksel, Yükseköğretim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Ömer Demir, Yenişafak Gazetesi Yazarı Kemal Öztürk, eski Çevre ve Şehircilik Bakanı İdris Güllüce ve Eğitim-Bir-Sen / Memur-Sen Genel Başkanı Ali Yalçın'ın da aralarında bulunduğu çok sayıda kişi katıldı.

Zirve

Zirve, Türkiye'de “İş Ahlakı'nı kamuoyunun, devlet kurum ve kuruluşlarının, iş dünyasının

ve sivil toplum kuruluşlarının gündemine taşımayı amaçlıyor.

İş ahlakında iyi uygulama örneklerini ortaya çıkarmak ve kamuoyunun gündemine taşımının da planlandığı zirvenin amaçları arasında, iş ahlakı eğitimi konusunda eğitim-öğretim kurumları, meslek örgütleri ve iş dünyasında duyarlılık oluşturmak ve yaygınlaşmasına katkı sağlamak, üniversiteler, meslek kuruluşları ve iş dünyasının iş ahlakı uygulamaları alanında teorik ve pratik ortak çalışmalar yapmasına zemin oluşturmak da yer alıyor.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA